

การศึกษาหนอนพยาธิใบไม้ในลำไส้เปิดและไก่บ้าน
จากตลาดสดในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

A Study on Intestinal Trematode of Duck and Domestic Chicken
from the Local Markets in Bangplee District, Samutprakarn Province

สุภาภรณ์ วรรณภิญโญชีพ
ชูศักดิ์ นิธิเกตุกุล
บังอร ฉางทรัพย์
นพมาศ อัครจันทโชติ
พัชรินทร์ บุญแก่น

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ปีการศึกษา 2544

ชื่อเรื่อง การศึกษาพยาธิใบไม้ในลำไส้เปิดและไก่อ่าน
จากตลาดสดในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัย สุภาภรณ์ วรรณภิญโญชีพ
ชูศักดิ์ นิธิเกตุกุล
บงอร ฉางทรัพย์
นพมาศ อัครจันทโชติ
พัชรินทร์ บุญแท่น

สถาบัน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปีที่พิมพ์ 2546

สถานที่พิมพ์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

แหล่งที่เก็บรายงานฉบับสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จำนวนหน้างานวิจัย 40 หน้า

คำสำคัญ *Hypoderaeum conoideum*, *Prosthogonimus* sp., *Echinostoma revolutum*

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทคัดย่อ

การศึกษาพยาธิใบไม้จากลำไส้เปิด 72 ตัวและไก่อ่าน 72 ตัวโดยสุ่มเก็บตัวอย่างจากตลาดสด 4 แห่งในเขต อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ในช่วงเวลาจากเดือนสิงหาคม 2544 ถึงมกราคม 2545 ตัวอย่างลำไส้ถูกตัดแบ่งสำหรับตรวจดูด้วยกล้องสเตอริโอไมโครสโคป นำพยาธิที่ตรวจพบมาแช่ในสารละลายฟอร์มาลินความเข้มข้นร้อยละ 10 ดึงนำออกจากตัวพยาธิด้วยแอลกอฮอล์ต่างความเข้มข้น ย้อมสีคาร์มัน ทำเป็นสไลด์ถาวร นำมาวินิจฉัยชนิดของพยาธิ พบว่าอัตราการติดเชื้อพยาธิใบไม้ในเปิดและไก่อ่านเท่ากับร้อยละ 18.05 และ 1.38 ตามลำดับ โดยพบพยาธิใบไม้ในลำไส้เปิด 3 ชนิดคือ *Hypoderaeum conoideum* จำนวนร้อยละ 13.89 *Prosthogonimus* sp. จำนวนร้อยละ 2.78 และ *Echinostoma revolutum* จำนวนร้อยละ 1.38 ส่วนในลำไส้ไก่อ่านพบ *Hypoderaeum conoideum* ร้อยละ 1.38 นอกจากนี้ยังพบพยาธิตัวติดและพยาธิตัวกลมในลำไส้เปิดและลำไส้ไก่อ่านไม่ได้วินิจฉัยชนิด การกระจายของพยาธิใบไม้ในลำไส้เปิดส่วนต้น ส่วนกลาง ส่วนปลายของลำไส้เล็กซีคัม และลำไส้ใหญ่เท่ากับร้อยละ 21.74, 57.97, 17.39, 1.45 และ 1.45 ตามลำดับ ส่วนการกระจายของพยาธิใบไม้ในลำไส้ไก่อ่านพบการกระจายของพยาธิในลำไส้ไก่อ่านกลางและส่วนปลายของ

ลำไส้เล็กร้อยละ 66.67 และ 33.37 ตามลำดับ ไม่พบการกระจายของพยาธิในลำไส้ไก่ส่วนต้น ซึ่คัม และลำไส้ใหญ่

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าพยาธิใบไม้ในเปิดและไก่บ้านในเขต อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งพยาธิใบไม้บางชนิดสามารถก่อโรคได้ในคน ผลการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทางด้านระบาดวิทยาและความหลากหลายของหนอนพยาธิในพื้นที่นี้ การศึกษาในครั้งต่อไปควรจะมีการศึกษาผลกระทบของฤดูกาลและปัจจัยสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่มีผลต่อความชุกของพยาธิรวมทั้งโรคพยาธิในคน

Research Title : A Study on Intestinal Trematode of Duck and Domestic Chicken
from the Local Markets in Bangplee District, Samutprakarn
Province

Researchers : Supaporn Wannapinyosheep
Choosak Nithikathkul
Bangon Changsap
Noppamas Arkarajantachon
Pacharin Boontan

Institution : Huachiew Chalermprakiet University

Year of Publication : 2002

Publisher : Huachiew Chalermprakiet University

Sources : Huachiew Chalermprakiet University

No.of pages : 40 pages

Keywords : *Hypoderaeum conoideum*, *Prosthogonimus* sp., *Echinostoma revolutum*

Copyright : Huachiew Chalermprakiet University

ABSTRACT

The helminths were investigated from the intestines of 72 domestic ducks, and the intestines of 72 domestic chicken. They were collected from 4 markets in Amphur Bangplee (Samut Prakarn Province) between August 2001 and January 2002. Specimens were divided for stereo microscope preparation, in which parasites were fixed in 10 % formalin, dehydrated in alcohol gradients, stained with carmine, mounted in Permount, and identified under stereo microscope and light microscope. We found that the parasitic infection rates of domestic ducks and domestic chicken were 18.05% and 1.38% , respectively. The incidences of the trematodes were 13.89%, 2.78% and 1.38% in domestic ducks, regarding three species of trematodes helminths, *Hypoderaeum conoideum*, *Prosthogonimus* sp. and *Echinostoma revolutum*, respectively; whereas 1.38 % of *Hypoderaeum conoideum* was

Research Title : A Study on Intestinal Trematode of Duck and Domestic Chicken
from the Local Markets in Bangplee District, Samutprakarn
Province

Researchers : Supaporn Wannapinyosheep

Choosak Nithikathkul

Bangon Changsap

Noppamas Arkarajantachon

Pacharin Boontan

Institution : Huachiew Chalermprakiet University

Year of Publication : 2002

Publisher : Huachiew Chalermprakiet University

Sources : Huachiew Chalermprakiet University

No.of pages : 40 pages

Keywords : *Hypoderaeum conoideum*, *Prosthogonimus* sp., *Echinostoma revolutum*

Copyright : Huachiew Chalermprakiet University

ABSTRACT

The helminths were investigated from the intestines of 72 domestic ducks, and the intestines of 72 domestic chicken. They were collected from 4 markets in Amphur Bangplee (Samut Prakarn Province) between August 2001 and January 2002. Specimens were divided for stereo microscope preparation, in which parasites were fixed in 10 % formalin, dehydrated in alcohol gradients, stained with carmine, mounted in Permount, and identified under stereo microscope and light microscope. We found that the parasitic infection rates of domestic ducks and domestic chicken were 18.05% and 1.38% , respectively. The incidences of the trematodes were 13.89%, 2.78% and 1.38% in domestic ducks, regarding three species of trematodes helminths, *Hypoderaeum conoideum*, *Prosthogonimus* sp. and *Echinostoma revolutum*, respectively; whereas 1.38 % of *Hypoderaeum conoideum* was

found in domestic chicken. Tapeworms and roundworms were also found in domestic ducks and domestic chicken. However, the species of tapeworms and roundworms have not yet been identified. Regarding domestic ducks, trematode helminths were found in the first, second, and third part of the intestine, cecum, and colon, with an incidence of 21.74 %, 57.97%, 17.39%, 1.45% and 1.45%, respectively; regarding domestic chicken, there was found an incidence of 0 %, 66.67%, 33.37%, 0% and 0% , respectively.

In this study, we found poultry helminths in Amphur Bangplee (Samutprakan Province). Some species of helminths, may be the cause of helminthiasis in humans. The findings reported here may be significant to current epidemiological studies, particularly regarding the biodiversity of helminths in the area of Amphur Bangplee. Further studies on seasonal effect, and other environmental factors on the prevalence of helminths, including helminthiasis in humans, may be deemed relevant.

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพงษ์ ศรีพิพัฒน์ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ทองกระจาย คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ เพียรกิจกรรม หัวหน้าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ พื้นฐานที่ให้คำปรึกษาและสนับสนุนการวิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชโลบล วงศ์สวัสดิ์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการให้คำปรึกษาในงานวิจัย และขอขอบพระคุณทางมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงมาด้วยดี มา ณ โอกาสนี้

สุภาภรณ์ วรรณศิลป์ โฉมชีพ
ชูศักดิ์ นิธิเกตุกุล
บั้งอร จางทรัพย์
นพมาศ อัครจันทโชติ
พัชรินทร์ บุญแทน

